

זה הדבר

زوهديركح ZO HADEREKH

גיליון 25, 26 ביוני 2019

מקל וגזר רקוב

הפרק הכלכלי של "עסקת המאה" ואיומי טראמפ על איראן - שני צדדיה של אותה מדיניות אימפריאליסטית

הוסיף: "הפתרון היחיד לסכסוך הוא סיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית עצמאית בצד מדינת ישראל". יצוין כי עשרות פעילי חד"ש הפגינו (25.6) מול שגרירות ארה"ב ברחוב הירקון בתל-אביב, בעקבות פרסום החלק הכלכלי של "עסקת המאה". הפעילים מחו נגד הניסיון לרמוס ברגל גסה את הדרישות הצודקות של העם הפלסטיני לעצמאות ולמדינה ריבונית, ונגד ניסיונו של ממשל טראמפ לכפות נורמליזציה בין ישראל לעולם הערבי בלא סיום הכיבוש. לעומת גינוי חריף זה, בממשלת הימין (למרבה ההפתעה!) הביעו תמיכה בטראמפ. שר האנרגיה יובל שטייניץ טען בריאיון טלוויזיוני: "אנחנו תמיד בעד פיתוח הכלכלה הפלסטינית והפסקת המשבר ההומניטרי. כל העולם

רוצה לעזור לפלסטינים, אבל הם מסרבים לעזור לעצמם". למרבה הצער, גם באופוזיציה הליברלית והפרו-אמריקאית שיבחו את התכנית של הממשל. שר האוצר הניאו-ליברלי לשעבר, ח"כ יאיר לפיד (כחול לבן), טען כי "המסמך רציני מאוד ואין סיבה להתנגד לו". יו"ר כחול-לבן והמועמד לראשות הממשלה, ח"כ בני גנץ, התייחס אף הוא לנושא בחשבון הפייסבוק שלו: "אני בעד קידום ופיתוח כלכלי עבור הפלסטינים בעזה וביהודה ושומרון. עלינו לפעול יחד עם העולם כדי לקבע את ההבנה ששקט ביטחוני יוביל גם לפרנסה ולרווחה באזור כולו". התייחסותם של אלה המתיימרים להחליף את נתניהו, הגנרל גנץ והשר לשעבר לפיד, ל"עסקת המאה" צריכה להדאיג את כולנו. גם הם, בדומה לנתניהו, חותרים להנצחת הכיבוש ולא לסיומו. זו אינה אופוזיציה לשלטון הימין; זו לכל היותר חבירה אליו.

הבית הלבן פרסם (22.6) את החלק הכלכלי ב"עסקת המאה" של ממשל טראמפ (עוד על כך - ר' עמוד 3 בגיליון זה). יממה לפני כן, איים נשיא ארה"ב דונלד טראמפ על איראן "בהשמדה" בעקבות הפלת המל"ט האמריקאי בשמי המפרץ הפרסי (ר' מאמר בעמ' 5).

זו לכאורה סתירה: הממשל מאיים במלחמה אך מדבר על שלום. אך אין כאן טעות. זו מדיניות אחת. איומי המלחמה וריכוז הכוחות במפרץ, יחד עם "עסקת המאה" השואפת להנציח את כיבוש השטחים הפלסטיניים, הם שני צדי המטבע של אותה מדיניות אימפריאליסטית החותרת לשמר על ההגמוניה האמריקאית באזור ובעולם ופועלת בשירות האינטרסים של ההון בארה"ב.

צדקה ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) באומרה, כי "ארה"ב כמעט הפציצה את איראן ועכשיו מציבה לה אולטימטום". היא הוסיפה: "טראמפ, מאז היכנסו לתפקיד, למד מידידו נתניהו כי המקור לכל הרוע הוא איראן. מאז הוא מדרדר בכוונה את יחסי העולם עם איראן תוך ביטול הסכם הגרעין, החזרת הסנקציות וליבוי המתחים בין איראן למדינות הריאקציה הערבית. עכשיו, ביוזמת מחרחרי המלחמה בבית הלבן, אנו שוב מתקרבים למתקפה אמריקאית רצחנית במזה"ת. את המחיר ישלמו עמי האזור".

עד כאן לגבי המקל שמניפה הממשלה. ולגבי הגזר? מתברר כי התכנית הכלכלית שנידונה השבוע בבחריין איננה יותר מגזר רקוב. יו"ר סיעת חד"ש-תע"ל, ח"כ איימן עודה, התייחס לכך בריאיון עם רינה מצליח: "מישהו צריך להסביר לטראמפ שאי אפשר לקנות הכל בכסף, בטח שלא את השאיפות הלאומיות הצודקות של העם הפלסטיני". הוא

כותרת שניתן לקרוא רק ב"ישראל היום"
"מוזיאונים יהודיים כאמצעי למאבק בישראל".

(ישראל היום, 16.6)

מכתבים למערכת

למה אנו עומדות בניכר פריז

ביום שישי, 7 ביוני, עמדנו קבוצה של כ-50 נשים וגברים בכיכר פריז במרכז ירושלים ומחינו נגד הכיבוש. חמושות בכפות ידיים שחורות על מקל ובקבוק מים, אנו פונות, כמדי שישי ב-13:00, אל המון הנהגים במכוניות החולפות על פנינו והפונות אל הכיכר מארבעת הרחובות הסובבים אותה. כיכר זו מכונה בפנינו "כיכר הגר", על שם מייסדת תנועת נשים בשחור הגר ובלב. על כפות הידיים השחורות כתוב באותיות לבנות "די לכיבוש" בעברית, בערבית ובאנגלית.

הכיכר הפכה מעוז אחרון של שפיות בעיר מוטרכת זו. עיר שרוב תושביה היהודים עניים, ימניים ודתיים, ובצדם בתי עשירים (חלקם גם ימניים ודתיים, אבל בעלי ממוץ), העומדים נטושים רוב ימות השנה. בית ראש הממשלה השוכן כמאתיים מטר מהכיכר גם הוא נטוש בדרך כלל בימי שישי, כי המשפחה הקיסרית נוסעת לקיסריה.

אבל נשים בשחור תמיד שם. אנו בדרך כלל 15 נשים מבוגרות העומדות בחום, בקור, בשמש או בגשם. אנחנו שם כדי למחות נגד הכיבוש, המצור, שוד האדמות, המעצרים, ההתעללות היומיומית והגזרות שישראל מפעילה נגד העם הפלסטיני מאז 5 ביוני 1967 – עת תחילת כיבוש הגדה המערבית, מזרח ירושלים, רצועת עזה ורמת הגולן.

ב-7 ביוני ציינו תאריך היסטורי זה במשמרת רחבה יותר מהרגיל. אני הצטרפתי לפני כשמונה שנים לתנועה, אבל המשמרת מתקיימת מדי שבוע כבר 31 שנים למרות הקללות, היריקות, ההטרדות והתקיפות מצד העוברים, השבים ונוסעי כלי הרכב החולפים בהתקף זעם על פנינו.

ובכן, למה הצטרפתי למשמרת ולתנועה? כדי להזכיר לאזרחי ולאזרחיות ישראל שיש כיבוש. כמה שתכחיש אותו ממשלת הימין, וכמה שתוקפים אותנו אנשי הימין – זה לא יעזור. הנוכחות שלנו במקום היא תזכורת חיה ובוועטת לכך, מטרים ספורים ממעונו של ראש הממשלה. הירושלמים יודעים זאת: אין מי שאינו מכיר את "נשים בשחור". לכן אין לי ספק, כי מבחינה פוליטית העמידה העקשנית שלנו חשובה. הנשים בכיכר מגיעות מרקעים פוליטיים שונים, אבל מאוחדות סביב האמירה "די לכיבוש". אני מסכימה שיש צורך באמירה זו, אך לדעתי אמירה זו כשלעצמה אינה מספקת.

לא די בכך שנוזכר לציבור הישראלי שיש כיבוש. עלינו גם למצוא מסגרות בהן אנחנו, כחברות חד"ש, מציעות לציבור פתרון לכיבוש ולסכסוך הישראלי-פלסטיני. הפתרון האפשרי היחיד הוא פתרון שתי המדינות: הכרה במדינת פלסטין עצמאית בגבולות '67, בצד ישראל, כמו גם הכרה בזכות השיבה לפליטים הפלסטינים לפי החלטות האו"ם ויישומה.

צילי גולדנברג, ירושלים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

מוסיפים מיץ לזבל

"הפובליציסט בני ציפר, המקורב לראש הממשלה בנימין נתניהו, עורר סערה כשטען שהימין בלי נתניהו הוא 'כמו ערימת זבל'".

(מעריב, 10.6)

אמאל'ה: הפצצה האיראנית חוזרת

"כאופן נדיר מודה הסוכנות לאנרגיה אטומית כי איראן מפירה את הסכם הגרעין וכי האיצה את ייצור האורניום המועשר, התריעו (11.6) עורכי 'מעריב' בראש עמוד השער של העיתון. הדברים המיוחסים לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית (סבא"א), שמפקחת על מתקני הגרעין האיראניים, אכן חריגים. ואולם, חוץ מ'מעריב' אף עיתון לא מצא לנכון לדווח עליהם. זאת משום שאין להם בסיס".

(העין השביעית, 12.6)

מורשת ביבי: לא לשים יד בכיס

"אחרי הפיטורים ממשרד החינוך אין לנפתלי בנט לשכה והוצאות הקמפיין מרקיעות שחקים. מעל לכל, בשל העובדה שבנט לא עבר את אחוז החסימה, הוא סוחב חוב של 5.5 מיליון שקלים ממערכת הבחירות האחרונה. מקור בימין החדש פירט: 'כשאתה שר יש לך לשכה לקיים בה פגישות, רכב, משכורת ועובדים כמו רל"ש, יועץ ודובר שמקבלים משכורת מהמדינה. אחרי הפיטורים של בנט ושקד מהממשלה אין מי שישלם על זה. יש שלושה חודשי קמפיין ועוד כמה שבועות של הרכבת ממשלה והשבעתה שגם אותם צריך לממן. לא יודעים מאיפה נפתלי יביא את זה'".

(ישראל היום, 12.6)

משטרע

"המשטרה לא פתחה בחקירה פלילית לגבי כ-75% מתאונות הבנייה הקטלניות והקשות שהתרחשו בין 2016 ל-2018. בשנים אלה התרחשו לפי תיעוד של הארגון של 118 תאונות קטלניות שגרמו למותם של 124 עובדים, ו-585 תאונות שהסתיימו בפציעות באורח קשה ובינוני. מתוך 850 התאונות אליהן נקראה המשטרה באותן שנים, ב-212 נפתחה חקירה פלילית. לפי הנתונים, בשנים האחרונות חלה ירידה במספר החקירות הפליליות שפתחה המשטרה".

(לי ירון, "הארץ", 13.6)

מה עושה ההון בשלטון? עוד יותר הון, כמובן

"איוונקה טראמפ וג'ארד קושנר הרוויחו 135 מיליון דולר בשנה שעברה. לפי מסמכים שהגיש הבית הלבן למשרד האתיקה, מגיעות הכנסות הזוג בין היתר ממניות ואג"ח שבבעלותם, חוזה לכתובת ספר ומאחזקות נדל"ן – לרבות מלון בבעלות המשפחה בושינגטון הבירה. אחזקתה של איוונקה במלון של המשפחה בושינגטון הבירה, הממוקם כמה רחובות מהבית הלבן, הכניסה לה 3.95 מיליון דולר ב-2018, בדומה לשנה קודם לכן".

(ווישינגטון פוסט, 16.6)

התכנית הכלכלית של טראמפ: הנצחת הכיבוש

קרל פיליפ גוטליב פון קלאוזביץ, הגנרל הפרוסי הנחשב למייסד תורת הלחימה המודרנית, טען בתחילת המאה ה-19 כי "המלחמה אינה אלא המשך המדיניות באמצעים אחרים". עתה אפשר להוסיף לגבי ישראל והעם הפלסטיני, כי "הכיבוש הוא הכלכלה הקפיטליסטית אבל באמצעים אחרים". מאז יוני 1967, רואה ישראל במשק הפלסטיני חצר אחורית שלה. מאז תום מלחמת יוני 1967, שבוי המשק הפלסטיני בידי ישראל, כפי שהגדירו זאת כלכלנים ישראלים רבים. הפרויקט הקולוניאלי-קפיטליסטי הישראלי שהחל ב-1967 נמשך עד ימינו, ואף חצה ללא פוגע את השינויים העמוקים שהתחוללו במשק הישראלי במרוצת השנים. תכנית טראמפ לא נועדה אלא להנציח כיבוש זה.

אפרים דויד

על כיבוש וקפיטליזם ישראלי

לכיבוש הכלכלי של השטחים הפלסטיניים ישנם כמה מאפיינים בולטים:

השתלטות על קרקעות בכל מיני דרכים: הקמת התנחלויות, הכרזה על "קרקעות מדינה", הגדרת "שטחי אימונים", גידור שמורות טבע ותיחום אתרים ארכיאולוגיים, בנייה של חומת ההפרדה, תשתיות ומחנות צבאיים.

מניעת הקשר של המשק הפלסטיני עם השווקים בחו"ל. זאת באמצעות הקמת "מעטפת מכס" אחידה השולטת על הייצוא ועל הייבוא דרך גשרי ירדן (הנמצאים בשליטה ישראלית) או באמצעות נמלי אשדוד וחיפה.

ניצול העובד והעובדת הפלסטינים, שהם כוח עבודה "גמיש" במיוחד: חסרי זכויות, ללא התאגדות מקצועית, חסרי ההגנה שמספקים החוק הישראלי ומגונני האכיפה. כוח עבודה זה מועסק לרוב בענפי המשק הישראלי ברמות שחר נמוכות במיוחד. מעסיקים ישראלים, הן בשטח ישראל והן באזורי התעשייה שבהתנחלויות, מנצלים את הפועלים הפלסטינים.

מניעת ההתפתחות של התעשייה הפלסטינית. משך שנות דור דאג הממשל הצבאי להנמכת קומתה של התעשייה הפלסטינית. כך שימש הכיבוש זרוע ארוכה של בעלי ההון הישראליים שחששו מתחרות. "החסמים לתיעוש הפלסטיני הם רבים [...] אך מדיניות הכיבוש, הכלכלה והצבא של ישראל היו למחסומים העיקריים העומדים בפני פיתוח התעשייה" קבע חוקר פלסטיני.

השתלטות על המים ועל מקורות המים. זאת, לטובת המשק הישראלי והמתנחלים בשטחים הכבושים.

מניעת הקמה של מוסדות פיננסיים פלסטיניים לפני הסכמי אוסלו ופריז. לאחריהם – נקטה ישראל במדיניות של מניעת ההתפתחות של מוסדות פיננסיים ושל ריבונות מוניטרית פלסטינית, לרבות הנפקת מטבע פלסטיני.

אם כן, במרוצת השנים התבססו היחסים בין המשק הישראלי למשק הפלסטיני על הנוסחה הקולוניאלית, לפיה הכוח הכובש נהנה מכל הזכויות ועל הנכבש מוטלות כל החובות הכלכליות.

יתרון כוח זה הופך את הכיבוש עסק משתלם ביותר עבור שורה ארוכה של בעלי הון, בנקים, מעסיקים ישראלים גדולים, בינוניים וקטנים, תעשיינים (הרואים במשק הפלסטיני שוק חשוב לתוצרתם), חקלאים, וכן עבור קבוצה מצומצמת של בעלי הון פלסטינים שתפקידה "לתווך" בין המשקים.

הבית הלבן פרסם במוצאי שבת (22.6) את החלק הכלכלי של "עסקת המאה" (ר' שער גיליון זה). התכנית, מבית היוצר של ממשל טראמפ, מתבססת על הקמת קרן בינלאומית שתשקיע כ-50 מיליארד דולר בפרויקטים "לשיפור הכלכלה הפלסטינית". מרבית הסכום, כ-28 מיליארד דולר, מיועדת להשקעה ישירה בעזה ובגדה המערבית, ושאר הסכום יושקע לטובת הבורגנות המקומית בפרויקטים בירדן, במצרים ובמדינות נוספות באזור. כל ההשקעות והפרויקטים יהיו, כמובן, תחת הגמוניה אמריקאית.

התכנית עמדה במוקד הדיונים בוועידה הכלכלית של הבית הלבן שנפתחה השבוע (25.6) בבחריין. בוועידה לא השתתפו נציגים רשמיים של ישראל או של הפלסטינים, אך השתתפו בה נציגים של כמה מדינות ערביות ושל הממשל האמריקאי. בבית הלבן מעוניינים לקבל מהמדינות משתתפות הכינוס, בעיקר מסעודיה, מקטאר ומאיחוד האמירויות, התחייבויות למימון פרויקטים אלה. בבית הלבן הבטיחו: "התכנית המלאה, לרבות הפרק הפוליטי-מדיני שלה, תתפרסם רק לאחר הבחירות בישראל".

התכנית כוללת השקעה של כמיליארד דולר בשיפור מעברי הגבול של הפלסטינים. זאת כדי "להקל על מעבר אנשים וסחורות". הכוונה היא למעבר אלנבי שמחבר את הגדה המערבית לירדן, כמו גם למעברי הגבול בין רצועת עזה לישראל ולמצרים. ייתכן שמושג זה כולל גם התייחסות למעברי גבול עתידיים שיוקמו בין הרשות הפלסטינית לישראל, אולם בבית הלבן השתדלו להימנע במסמך הנוכחי מכל ביטוי העשוי לרמוז על ההיבט המדיני.

במסמך, כצפוי, אינן מוזכרות תנועת חמאס, ההתנחלויות או המדינה הפלסטינית העתידית. ובהיעדר מדינה פלסטינית, התכנית מטילה את כובד הפיתוח הכלכלי "על המגזר הפרטי". כלומר, הבית הלבן מפלל כי הבורגנות הפלסטינית, באמצעות פיתוח הקפיטליזם, תנרמל את יחסיה עם ישראל ותפתח את המשק. זה חלומן הרטוב של כל ממשלות ישראל מאז הסכמי אוסלו: הקפיטליזם "יתקן" את מה שמדי יום שובר הכיבוש הישראלי.

התכנית המוצעת מתיישרת עם המצב הקולוניאלי, לפיו יימשך "איחוד המכס" הקיים המעניק לישראל שליטה בלעדית על הגבולות החיצוניים ועל גביית מסי הייבוא והמע"מ. שליטה זו מעניקה לישראל אפשרות לעכב את העברת המסים שגבתה עבור הרשות הפלסטינית, או לאיים בכך כאמצעי לחץ וענישה. ישראל נקטה צעד זה פעמים מספר (ונוקטת בו כעת), וכך פוגעת קשות ביכולת התפקוד של המערכות הציבוריות בשטחים.

לפי תכנית טראמפ, הסחר הפלסטיני עם העולם ימשיך להתנהל דרך נמלי הים והתעופה הישראליים, או דרך מעברי הגבול המחברים את הרשות הפלסטינית עם מצרים וירדן והנמצאים אף הם בשליטה ישראלית.

תלות זו של הפלסטינים בקבלת אישור ישראלי לקיום מסחר גורמת נזקים אדירים לכלכלה הפלסטינית בכל פעם שישראל מטילה סגר מוחלט על השטחים ומבטלת את כל האישורים, כפי שקרה בתדירות גבוהה מאז אמצע שנות התשעים. איחוד המכס, שנועד להבטיח זרימה חופשית של עובדים, לא מנע מישראל לאסור במפורש על כניסת עובדים פלסטינים לתחומה. מדיניות זו גרמה לצמצום ניכר בהכנסות האוכלוסייה הפלסטינית מעבודה בישראל ולעלייה ניכרת בעוני ובאבטלה. לכך אין התייחסות במסמך טראמפ.

נסגר התיק נגד הפעיל דין יששכרוף ששבר שתיקה

פרקליטות המדינה חזרה בה (23.6) מהקביעה לפיה דובר שוברים שתיקה לשעבר ודוברו של ח"כ איימן עודה (חד"ש) בהווה, דין יששכרוף, בדה אירוע שבו הכה פלסטיני במהלך מעצר בשירותו כקצין בנח"ל.

החקירה בעניינו נפתחה לפני כשנתיים בהוראת פרקליט המדינה שי ניצן, לאחר פניית שר הביטחון ושרת המשפטים דאז, אביגדור ליברמן ואיילת שקד. השניים פנו אל ניצן בעקבות פרסום עדותו של יששכרוף במסגרת קמפיין של ארגון שוברים שתיקה. זאת, בטענה כי יששכרוף בדה את האירוע מלבו. בהודעת הפרקליטות מנובמבר 2017, נכתב כי הדברים שתיאר יששכרוף "לא אירעו כלל ועיקר".

עתה, לאחר חקירה מחודשת בעקבות פניית שוברים שתיקה, מסרה הפרקליטות כי ההחלטה לסגור את התיק מחוסר אשמה עומדת בעינה, אולם בניגוד להחלטה הקודמת, נקבע כי יששכרוף דובר אמת אשר לפרטי מקרה האלימות.

אלפים התייצבו נגד גירוש ילדים

מאות רבות הפגינו השבוע (24.6) בתל אביב נגד גירוש של יותר מ-100 ילדים שנולדו בישראל ושהוריהם אזרחי הפיליפינים. בשבוע שעבר הפגינו כ-600 תלמידים ומורים מבית הספר התיכון גימנסיה הרצליה נגד הגירוש. מחאות דומות צפויות להיערך גם בבתי הספר בלפור, גבריאל, תל נורדאו, גרץ, דרויאנוב, עירוני א', היובל והדמוקרטי-הפתוח. כמו כן, כ-500 אנשי סגל אקדמי וסטודנטים חתמו על עצומה והביעו מחאה על כוונת רשות האוכלוסין לגרש את הילדים "ילדים אלה נולדו בישראל למהגרות עבודה אשר הגיעו לישראל עם אשרת עבודה ועבדו שנים רבות בטיפול בקשישים ואנשים עם מוגבלות. הן איבדו את אשרת העבודה לאחר שנולדו ילדיהן בהתאם לנוהל משרד הפנים באותה תקופה שאסר על מהגרות עבודה לקיים חיי משפחה, נכתב בהפגנה נטלו חלק חברי סיעת אנחנו העיר, הסיעה הבת של חד"ש במועצת העיר ת"א-יפו, אסף הראל (המכהן גם כסגן ראש העירייה) ושולה קשת. יחד עמם הפגינו פעילי מק"י, חד"ש ובנק"י וחבר הכנסת עופר כסיף (חד"ש).

בשבוע אחד: שני הרוגים ותשעה פצועים בענפי הבניין והתעשייה

רדואן אבו טביח (24), תושב יטא שבגדה המערבית, מת מפצעיו (25.6) לאחר שנפל ונפצע אנושות לפני כחודש באתר בנייה בקריית גת. אבו טביח הוא ההרוג ה-43 בתאונות עבודה בשנה זו. לפי הקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו 30 הרוגים. מוקדם יותר השבוע, שני עובדים נפגעו (23.6) בתאונה במתחם חברת "סוויספורט" ברשות שדות התעופה; אחד מהם מצא את מותו, ועמיתו מאושפז בבית החולים. ח"כ עופר כסיף (חד"ש) התייחס בריאיון בערוץ הכנסת למקרה: "שוב הולך בכורך עובד לעבודה ולא שב ממנה. חברו נלחם כעת על חייו. תאונות העבודה אינן גזירת גורל, אלא מצב חירום שניתן לטפל בו וצריך לטפל בו באמצעות תקנות מחמירות ואכיפה בלתי מתפשרת". יצין כי השבוע ובשבוע שעבר נפצעו תשעה עובדים שונים בתאונות עבודה.

האוצר יוזם שוב:

העלאת גיל הפרישה לנשים

משרד האוצר הודיע בסוף השבוע כי הוא יוזם חקיקת חוק להעלאת גיל הפרישה לנשים מ-62 ל-65 בתוך 11 שנים. מתווה האוצר כולל העלאת גיל הפרישה לנשים לגיל 63 עד שנת 2023; העלאתו בשלושה חודשים מדי שנה בין השנים 2024 ל-2031 (עד לגיל 65); והעלאתו באופן אוטומטי החל ב-2037 בהתאם לעלייה בתוחלת החיים של נשים בישראל. ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש), יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת ה-20, תקפה את יוזמת משרד האוצר: "העלאת גיל הפרישה לנשים ללא יצירה של מנגנוני הגנה משמעותיים היא טעות קשה. המתווה המוצע יפגע בייחוד בנשים מבוגרות, בנשים עניות ובנשים ערביות". תומא-סלימאן הוסיפה: "המתווה יכונן מנגנון עתידי בו גיל הפרישה יעודכן, כך שנשים לא יידעו מתי הן צפויות לצאת לגמלאות. המתווה גם אינו מספק מנגנון משמעותי שיגן על נשים במקצועות שוחקים, כמו סיעוד, ולא מציע הסבות מקצועיות. המתווה גם יפגע קשות בנשים, רבות מהן ערביות, שאינן עובדות בשכר אלא רק כ'עקרות בית', שיישארו ללא הכנסה לעוד כמה שנים. לא בכדי הביטוח הלאומי מתנגד למתווה. בכנסת הבאה אאבק כדי לשנות את הגזירה".

הפרקליטות הצבאית חזרה בה; מחמוד קטוסה שוחרר

הפרקליטות הצבאית הודיעה (25.6) כי חזרה בה מכתב האישום נגד מחמוד קטוסה בגין אונס בת השבע, והוא שוחרר ממעצר לאחר כחודשיים. לפי ההודעה, הפרקליטות הצבאית, המשטרה ופרקליט המדינה שי ניצן תמימי דעים כי אין מקום להמשיך בהליך הפלילי נגד קטוסה. נוסף לכך, הפרקליט הצבאי הראשי, אלוף שרון אפק, וראש אגף חקירות במשטרה, ניצב גדי סיסו, סיכמו שבתום החקירה ייבדק אופן הטיפול בתיק עקב הכשלים הרבים שנחשפו באמצעי התקשורת. ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) מסרה בתגובה: "מקרה קטוסה נתן הצצה ציבורית למערכות אי הצדק של הכיבוש. המשטרה והפרקליטות הצבאית לא היססו להחזיק את הנאשם חודשיים כשאין תשתית ראייתית נגדו. זו אותה מערכת משפט המחזיקה אלפי פלסטינים בכל זמן נתון". היא הוסיפה: "פוליטיקאים הסיתו בגזענות ושכחו מהילדה הקטנה שנאנסה. היא עדיין לא זכתה לצדק. מוכרחים למצוא את האנס. אי אפשר לחפש צדק במערכת הכיבוש".

אל תרצו מלחמה עם איראן

המדינות האחרות החתומות על ההסכם לא פרשו ממנו. חלקן אמנם רוצות לראות הסכמים נוספים גם בנושאי הטילים והתמיכה האיראנית בארגוני פרוקסי באזור, אולם נמנעות מביטול ההישג החשוב למניעת גירעון שהושג בווינה. הן הבטיחו לאיראן שימשיכו בקשרים הכלכליים עמה.

אך למעשה, כמעט כל החברות האירופאיות (לא המדינות) הפסיקו את קשריהן עם איראן בשל פחד מחרם אמריקאי. מצב זה בלתי נסבל עבור איראן, כי היא מוצאת עצמה כבולה בהסכם בלי התמורה הכלכלית שהובטחה. באיראן שוררים

חשד ואיבה כלפי המערב, שמזה 70 שנה בולם את שאיפתה לעצמאות ולהתפתחות. נכלוליות המערב מחזקת באיראן את התחושה שאין לה על מי לסמוך אלא על עצמה, על המדע שלה, על תעשייתה ועל עוצמתה הצבאית.

איראן הכריזה כי לא תקבל מצב שבו שכנותיה-יריבותיה, סעודיה ומדינות המפרץ, יוכלו לקיים סחר חופשי בעוד היא תחת מצור. באותו הלך רוח נחוש, הודיעה איראן גם כי אם שאר המדינות החתומות על ההסכם וינה

לא יחדשו איתה את המסחר – היא תחל בהדרגה להשתחרר מההגבלות שקיבלה על עצמה לגבי העשרת האורניום. למרבה האירוניה, טראמפ שהפר את ההסכם הגרעין עם איראן באופן חד-צדדי – האשים מיד את איראן שהיא מפירה את ההסכם. אפשר לא להסכים עם מדיניות טהראן, אך יש היגיון רב בטיעון איראני זה.

בשבוע שעבר, עוד לפני הפלת המל"ט, קיימה ממשלת ישראל שתי ישיבות קבינט בעניין ההסלמה מול איראן. נתניהו אישר, בחטף ובלא דיון, תקציב נוסף, מיוחד וסודי, של מיליארד ש"ח לצה"ל. חיל האוויר ערך תמרון שנתי, שהיה גדול במיוחד, ותרגל מלחמה בשתי חזיתות.

נתניהו גם איים על איראן שלא תעז לערב את ישראל בהסלמה. השבוע הגיעו לישראל ג'ון בולטון וניקולאי פטרושוב, היועצים הביטחוניים של טראמפ ופוטין, לשיחות עם ראש הממשלה ועם היועץ לביטחון לאומי מאיר בן שבת. האמנם מלחמה בפתח, או שאלה רק צעדים של "עשיית שרירים" לקראת פתיחה בדיפלומטיה ובכוח? בין הצדדים? נתניהו דוחף, מזה עשור, למלחמה עם איראן, אך ישראל אינה מוכנה ואינה בנויה למלחמה כזו – לא מבחינת הצבא ולא מבחינת העורף. תהא זו מלחמה הרסנית שתימשך שנים רבות. נתניהו מקווה שטראמפ יציא בשבילו את הערמונים מן האש, אבל עלינו לזכור כי טראמפ, בולטון, פומפאו ומוחמד בן-סלמאן הם משענת קנה רצוף. אל תאמינו לנתניהו. אל תרצו מלחמה עם איראן.

לאחרונה נפגעו שש מכליות ומסופי נפט מטילים וממוקשי עלוקה. כמו כן, דווח על לפחות שמונה התקפות על כוחות ומתקנים מערביים בעיראק. הצי החמישי מפטרל במיצרי הורמוז, ועוד חיילים אמריקאים נשלחים לאזור. בסוף השבוע שעבר הפילה טהראן מל"ט ביון אמריקאי מתקדם שחדר לשטחה. האיראנים הציגו את שרידיו והתלוננו במועצת הביטחון של האו"ם. מטוסים אמריקאיים כבר היו באוויר לצורך הפצצה באיראן, אך נקראו חזרה ברגע האחרון בפקודת טראמפ.

האיראנים הודיעו שנמנעו מהפלת מטוס אמריקאי נוסף, כיוון שהיו בו כמה עשרות בני אדם. טראמפ הודיע כי נמנע מהתקפה מפני שזו הייתה הורגת איראנים רבים, והוא לא ראה בה "תגובה מידתית". בלי להיות ציני, שני הצדדים מכירים בעובדה שטיפסו על עץ גבוה, מדגישים איפוק ועדיין לא שוברים את הכלים. את שיטת טראמפ כבר הכרנו: הוא מבטל באופן חד-צדדי הסכמים שנחתמו בין ארה"ב למדינות אחרות, מטיל סנקציות שהורסות כלכלות יריבות ומאיים צבאית. הוא מקווה כי

המצוקה, הפחד מעימות עם ארה"ב והלחץ הבינלאומי יגרמו לבני הפלוגתא להיכנע ולקבל את תכתיביו.

דימויו הציבוריים של טראמפ (ר' קריקטורה של רייצ'ל גריין) משרתים את שיטתו: בריון אלים וגס, חסר היגיון, בלתי צפוי, הפכפך, לא קשוב ליועציו. יריבים לא בטוחים אם הבינו את כוונתו וחוששים להסתכן. אבל שיטה זו לא עבדה בצפון קוריאה, כשלה בוונצואלה וספק רב אם תצליח באיראן.

אחרי עיצומים כלכליים שפגעו קשות בכלכלתה ומו"מ ארוך, הסכימה איראן ביולי 2015 להקפיא את תכנית פיתוח הנשק הגרעיני שלה. הבנות אלה נחתמו בהסכם וינה עם חמש החברות הקבועות במועצת הביטחון, גרמניה והאיחוד האירופי. איראן עמדה בהתחייבויותיה במלואן. טראמפ, כשעלה לנשיאות, ביקר את ההסכם שהושג תחת אובמה ודרש לפתוח אותו מחדש לנושאים נוספים: תכנית הטילים הבליסטיים של איראן ו"פעילותה החתרנית" האזורית.

איראן סירבה, ובתגובה יצאה ארה"ב מההסכם. טראמפ הטיל סנקציות כלכליות חמורות על אישים ומוסדות איראניים ועל מדינות אחרות הסוחרות עם איראן. ייצוא הנפט והמתכות של איראן נחתך לחמשית. במקום צמיחה כלכלית, שחיכו לה בכיליון עיניים אחרי שנים של סנקציות, התכווץ המשק והמשבר החריף. אין השקעות חוץ, ערך המטבע נפל חדות, האינפלציה דוהרת, האבטלה גבוהה וקיים מחסור חריף במוצרים חיוניים, לרבות תרופות. טראמפ רוצה לדבר, אך מבלי להסיר את הסנקציות. האיראנים, מצדם, אינם מוכנים לדבר כל עוד אלה קיימות. טהראן רואה בפעולת טראמפ ענישה קולקטיבית ומהלך לוחמתי שמטרתו הפלת המשטר.

המנהיגה הקומוניסטית מנואלה דבילה (צילום: הומניטה)

משבר, שביטה כללית ומרד סטודנטים נשיא ברזיל, הידיד של ביני, מאבד גובה

"השביטה הכללית השיגה את מטרתה: להוכיח ברחובות את עוצמתו של מעמד העובדים ולמחות נגד המדיניות הניאו-ליברלית של הנשיא הימני-קיצוני ז'איר בולסונרו" – כך מסר לפני שבועיים אדילסון אראוג'ו, מראשי המפלגה הקומוניסטית של ברזיל (PCdoB) ויו"ר הקונפדרציה של העובדים הברזילאים (CTB).

ב-14 ביוני נערכה ברחבי ברזיל שביטה כללית בת יממה, ששיתקה את הערים המרכזיות במדינה הגדולה ביותר באמריקה הלטינית. הייתה זו השביטה הכללית הראשונה במדינה מאז עלייתו לשלטון של בולסונרו בתחילת השנה.

השובתים הרבים מחו נגד הרפורמה הניאו-ליברלית בפנסיה שמקדם הנשיא. (רפורמה דומה עד מאוד להפרטת הפנסיה הנהיג שלטון הליכוד בישראל). העובדים הפגינו כמו כן גם נגד קיצוצים בתקציב, נגד הכלכלה המקרטעת ונגד המדיניות הכלכלית והחברתית של הנשיא הפוגעת בעובדים, בגמלאים ובסטודנטים.

בצעד נדיר למדי, חברו לשביטה כל איגודים המקצועיים בברזיל. לפי הערכות נטלו כ-45 מיליון עובדים חלק בשביתות ובהפגנות ביותר מ-80 ערים. מפגינים זועמים חסמו כבישים ושיתקו את התחבורה הציבורית בכמה ערים, בהן ריו דה ז'ניירו וסאו פאולו, שם השתמשה המשטרה בגז מדמיע כדי לפזר את המפגינים ולפתוח את צירי התנועה המרכזיים.

בשונה מארגנטינה, בה נערכו בשנתיים האחרונות חמש שביתות כלליות, אלה אינן תכופות בברזיל. האחרונה שבהן הוכרזה ב-2017 במחאה על הצעות חוק להחלשת חוקי העבודה ולצמצום הגמלאות. לפני כן, לא התקיימה שביטה כללית בברזיל במשך 20 שנה.

לאחרונה אף נערכו הפגנות גדולות של סטודנטים ותלמידי תיכון שמחו נגד הקיצוץ בתקציבי משרד החינוך וההשכלה הגבוהה. לפי הערכות, מיליונים השתתפו באותן מחאות. במקביל למחאה החברתית והמעמדית הגוואה, נחשפה הקנוניה שבעטיה מצא עצמו הנשיא לשעבר ואחד מראשי

האיגודים המקצועיים, לואיס אינסיו "לולה" דה סילבה, מאחורי סורג וברית. קבוצת עיתונאים עצמאיים גילתה, שהשופט שהרשיע את לולה בגין "שחיתות", סרג'ו מורו, קיים קשרים הדוקים עם התביעה כדי "להוכיח" את אשמתו. בהקלטה שפורסמה, שאל התובע את השופט בשיחה אישית מחוץ לכותלי בית המשפט: "איך ניתן להרשיע את לולה על סמך ידיעה בעיתון לפיה קיבל דירה כדמי שוחד – ללא הוכחות נוספות?". יצוין כי לאחר בחירת בולסונרו, האחרון מינה את השופט מורו לשר המשפטים בממשלתו.

לולה היה נותר הנשיא הפופולרי ביותר בברזיל אי פעם, כהונתו נמשכה שתי קדנציות רצופות בין 2003 ל-2011. במהלך משפטו דחה לולה על הסף את האישומים נגדו, ואמר כי מדובר בקנוניה משפטית. לדבריו, הוא הורשע במטרה למנוע את ריצתו לנשיאות מול בולסונרו מהימין הקיצוני. בולסונרו, מצדו, נשבע שלא להעניק חנינה ללולה. אחד ממפקדי הצבא הבכירים התומכים בנשיא אף צוטט באומרו, כי "היינו צריכים להוציא את לולה להרוג מזמן".

כחלק מהמערכה הבינלאומית לשחרור לולה, הגיעה לפרזי שבוע שעבר מנואלה דאבילה (36), שהייתה מועמדת לסגנית נשיאות ברזיל מטעם השמאל בבחירות האחרונות במדינה. להלן שיחתה של דאבילה, מראשי המפלגה הקומוניסטית של ברזיל, עם כתבת העיתון "הומניטה".

הימין הקיצוני עלה לשלטון בברזיליה ב-1 בינואר. כיצד את מסכמת את חצי השנה שחלפה?

ברזיל חווה תקופה קשה, מהקשות ביותר שהכירה. לפי האיגודים המקצועיים, בברזיל ישנם כ-14 מיליון מובטלים. איננו רואים את סופו של המשבר הכלכלי. ממדי העוני, העוני המרוד ותמותת הילדים הם מהגבוהים שנרשמו זה עשרות שנים. הממשלה אינה מסוגלת ואינה רוצה לקדם פתרונות לבעיה הבסיסית של העם. ההיפך הוא הנכון. התשובה היחידה שהיא מציעה היא, כהגדרתה, "המוסר הנוצרי": להסתפק במעט, לקוות לטוב, להמתין לחסדי האלוהים. כך, באמצעות הדת, הם סבורים כי ישתיקו את הזעם הגובר נוכח הבעיות החברתיות והכלכליות העמוקות.

במישור הדיפלומטי, הפכה ממשלת בולסונרו גרורה של ממשל טראמפ. היא משרתת בגלוי את האינטרסים של ארה"ב באמריקה הלטינית ובעולם כולו. אף בעניין משבר האקלים, מתיישרת הממשלה לפי עמדותיו של טראמפ.

בולסונרו גם מקדם קיצוץ עמוק בהשכלה הציבורית, בראש ובראשונה באוניברסיטאות, וזאת בעילה של "הידוק החגורה" ושמירה על תקציב המדינה. הממשלה רוצה אף לשנות מן הייסוד את המערכת הפנסיונית ולהפריט אותה. כמו כן, היא מעוניינת לבטל את חוק שכר המינימום הכלל-ארצי, כדי שבאזורי העוני יהא שכר המינימום נמוך יותר.

מרד הסטודנטים לא זכה כמעט לסיקור בעולם...

מדובר בהפגנות הגדולות ביותר במחצית הראשונה של 2019. התנועה להגנה על החינוך הציבורי מאגדת שלוש קבוצות של אזרחים: אלה שתמכו בעבר בבולסונרו, אלה שהצביעו עבורו ואלה שלא הצביעו עבור הימין או השמאל. השיח השלטוני לפיו "האוניברסיטה הציבורית משרתת את האליטות" לא משכנעת את הציבור, שמוכן לצאת למאבק. ממשלות השמאל עשו רבות כדי להביא לדמוקרטיזציה של ההשכלה הגבוהה: מספר הסטודנטים הוכפל, הוקמו 17 אוניברסיטאות בערי הפריפריה ויותר ממאה מכללות. לכן התגובה לצעדי הצנע של ממשלת הימין הייתה מהירה והמונית. מדובר לרוב בהורים, בתלמידי תיכון ובסטודנטים שהם דור ראשון באקדמיה – המוכנים להיאבק על עתידם.

נשים בתנועת העבודה האמריקאית

מאת חדוה ישכר

חשיבות רבה ייחס פונר למלחמות כאירועים שחוללו שינויים משמעותיים במעמדן של הנשים בשוק העבודה. בשאלה, אם מצב המלחמה פתח את שוק העבודה לנשים או רק האיץ תהליכים בהתהוות, פוסק פונר, כי תקופת החירום קידמה נשים למשרות מפתח משתלמות שעד אותה עת היו שמורות לגברים בלבד. זה היה בעיניו המהפך המשמעותי העיקרי בשוק העבודה לנשים. במלחמת האזרחים (-1861) נפתחו לנשים כ-100 אלף משרות בתעשייה, ולראשונה נפתחה לנשים גם הפקידות הממשלתית. שכן הוגבל בחוק למחצית משכר הפקידים. חזרת החיילים לאחר המלחמה גרמה אמנם לפיטוריהן ההמוניים של פועלות ופקידות, אך רבות מהן נשארו בשוק העבודה, אם בגלל צורכי השוק ואם משום שמעסיקיהן לא הסכימו לוותר עליהן.

לא חלפה שנה מתום מלחמת האזרחים, ובעיר ג'קסון, בירת מיסיסיפי, פרסמו פועלות מכבסות שחורות עצומה היסטורית בעיתון Daily Clarion, שבה הכריזו על קביעת תעריפי כביסה חדשים ליחידים ולמשפחות. הידיעה על התאגדותן החלוצית של הפועלות זעזעה את הקהילה הלבנה, ועורך העיתון ניסה להרגיע בכותבו שהאשמים בהתססת הפועלות הם "הרפתקן או שניים שהגיעו מהצפון כדי למלא את כיסיהם על חשבון הכושית הבורה". ג'קסון תהיה בשנות השישים אחת הערים הבולטות בתנועה לזכויות האזרח.

מתקדמות בין מלחמות

מלחמת העולם הראשונה שינתה עמוקות את שוק העבודה לנשים שחורות. רבות מהן עזבו את תעסוקת הטיפול ומשק הבית והצטרפו לפרולטריון התעשייתי. הן הועסקו בשכר נמוך בעבודות המפרכות ביותר בטענה שהן סובלות פחות מאשר עובדות לבנות מהחום ומהאוויר המזוהם במפעלים. בשנות השפל הכלכלי פוטרו רבות מהן ממפעלי תעשייה וממשקי בית שהעדיפו להעסיק מובטלים ומובטלות לבנים. אך עם הצטרפות ארה"ב למלחמת העולם השנייה, התרחבה העסקת נשים בתעשיות הביטחוניות, אמנם תוך מיתוג תפקידיהן כ"נשיים", במטרה לשלם להן שכר נמוך מזה שמקובל היה באיגודים. בהדרגה הבינו מנהיגי האיגודים שאפליית העובדות תפגע גם בעובדים העתידיים לחזור מהמלחמה לשוק העבודה, והם שינו את עמדתם במפנה שהוביל לחקיקת החוק לשוויון בשכר ב-1963.

פועלות הייצור הונצחו ב-1943 בדמותה האיקונית של "רוזי המסמרת", שבגרסתו הפופולרית של נורמן רוקוול היא פועלת לבנה ושרירית שעל ברכיה מונח מכשיר מיסמור והיא דורכת בנעל עבודה כבדה על "מייך קאמפ" של היטלר. גם אקטיביסטית השטח זכתה למחווה מרגשת, כאשר זמר הפולק וודי גאטרי כתב את השיר "נערת האיגוד" לבקשתו של מארגן שבייתה בסניף המפלגה הקומוניסטית באוקלהומה סיטי. האקטיביסטית של גאטרי לא יודעת פחד מבריונים ומלשינים, ובהציגה את כרטיס האיגוד לשריף המתנכל לשובתות היא מסמלת את חוויותיה במשפט: "חיי נישואים אינם קשים לחברות איגודים [...] ומאושרים האקטיביסטים הנשואים לחברות איגודים". בגל השני של הפמיניזם הותאם לשיר מסר שביטא את רוח הזמן במילים: "החיים קשים גם לחברות איגודים". כמה קשים? על כך יעידו סיפורי החיים של שלושה אקטיביסטיות-מנהיגות שעליהן אספר ברשימה השנייה.

הרשימה השנייה תראה אור בגיליון הבא

בסדר היום הפוליטי האמריקאי, הנערך לקראת הבחירות המוקדמות, זוכים המסרים הסוציאליסטיים שמעלים מועמדים דמוקרטים-פרוגרסיביים לדיון ציבורי תוסס ולתקשורת מתעניינת. מצבו ועתידו של שוק העבודה וזכויות העובדים והעובדות הם בין הנושאים המדוברים ביותר כיום. על הרקע הזה מובן גם העניין הגובר בספריו של היסטוריון תנועת העובדים וזכויות האדם פיליפ שלדון פונר (Foner).

ב-2017 ראתה אור המהדורה השלישית של ספרו מ-1974, "העבודה המאורגנת והעובד השחור: 1619 – 1981", ובשנה שעברה הופיעה מהדורה מחודשת של ספרו "נשים ותנועת העבודה האמריקאית – למן האיגודים המקצועיים הראשונים עד היום" (סוף שנות ה-70). הספר מנה במקור 1,500 עמודים, וב-1982 פורסמה מהדורה מקוצרת בת 612 עמודים, שסקירתה בגרסתה הנוכחית תעסיק אותי בשתי רשימות.

חיי ההיסטוריון כמשל

פיליפ שלדון פונר נולד ב-1910 בניו יורק למשפחה מהגרים יהודים ממזרח אירופה, ומ-1932 הועסק כמרצה להיסטוריה במכללה הציבורית City College המסונפת לאוניברסיטת ניו יורק. ב-1941 נמנו פיליפ ושלוש אחיו, ג'ק ומו ההיסטוריונים והנרי המורה והאקטיביסט, עם חמישים העובדים במערכת החינוך וההשכלה הגבוהה של ניו יורק שפוטרו לאחר שנקראו לשימוע בוועדת ראפ-קודרט. זו הוקמה ב-1940 מטעם בית המחוקקים של מדינת ניו יורק, במטרה לסלק ממערכת החינוך ומהמכללות הציבוריות מורים ומרצים שנחשדו באהדה לקומוניזם ולאנרכיזם.

לאחר פיטוריו, הקים פונר את הוצאת הספרים Citadel Press שהתמחתה בהיסטוריה של תנועת העובדים ושל התנועות לזכויות האזרח, השחורים והנשים. תחת עינה הונסרת בגלוי של הבולשת הפדרלית, הוא פרסם למעלה ממאה ספרים שכתב, או ערך. למרות שלא פעם נחשפו בספריו אי דיוקים בעובדות ואף גניבות ספרותיות, עבודת חייו המונומנטלית מציבה אותו כמופת של היסטוריון חברתי אמין, שעסק בנושאים שכותבי ההיסטוריה האמריקאית הרשמית התעלמו מהם. מ-1967 עד פרישתו לגמלאות כיהן פונר כמרצה באוניברסיטת לינקולן בפנסילבניה. ב-1994 הלך לעולמו. ב-1981 התנצל חבר הנאמנים של אוניברסיטת ניו יורק בפני נפגעי ועדת ראפ-קודרט על הפגיעה בהם ובעקרון החופש האקדמי.

תנועת הפועלות בשנותיה המעצבות

את הכרוניקה של איגודי הפועלות פותח פונר בשביתת העובדות הראשונה שהתקיימה בניו יורק ב-1825. השובתות, שהועסקו בעבודות תפירה וחייטות תמורת פרוטות, מחו נגד תנאי עבודתן. בתפישתו, שנותיה המעצבות של תנועת הפועלות האמריקאית היו מראשית המאה ה-20 עד מלחמת העולם השנייה. ב-1903 נוסדה ליגת נשים באיגודים המקצועיים בעקבות שיתוף פעולה בין פעילות איגודים, שמרבותן היו מהגרות יהודיות, איטלקיות ואיריות, לבין סופרג'יסטיות פרוטסטנטיות בורגניות לבנות, שקיוו לגייס את הפועלות למאבק למען זכות ההצבעה לנשים. בהמשך הדרך התרופפו הקשרים בין "בריגדות המינק", כפי שכוננו הסופרג'יסטיות שתמכו בשביתות, ובין איגודי הפועלות, עקב פערי מעמדות ומשאבים.

נומשן גיוס הפליטים להסתדרות

הפסטיבל לגבי הסכסוך הישראלי-פלסטיני. הם הדגישו כי יש לשים קץ לכיבוש השטחים ולהקים מדינה פלסטינית עצמאית בצדה של מדינת ישראל בגבולות ה-4 ביוני 1967. לדברי השניים, "ניצלנו את ההזדמנות לחלוק רעיונות מהפכניים עם תנועות הנוער הקומוניסטיות האחיות שלנו, שכולן הביעו סולידריות מתמשכת עם המאבק למען סיום הכיבוש ולמען שלום ישראלי-פלסטיני צודק".

קמפיין של מרכז אדוה: מי משלם את מחיר הכיבוש

מרכז אדוה, מרכז המידע על שוויון וצדק חברתי בישראל, השיק באחרונה סדרה של סרטונים אינטרנטיים אינפורמטיביים בעניין הסכסוך הישראלי-פלסטיני והמחיר שזה גובה מאזרחי ישראל. בסרטונים, דוברות שונות בחנו כיצד הסכסוך משפיע לרעה על המצב החברתי והכלכלי של אזרחי ואזרחיות המדינה.

בפרויקט השתתפו העיתונאית תמי מולד-חיו, הפעילה הפמיניסטית דינה דיין, חברת מועצת העיר חיפה נעמה לזימי והפובליציסטית ז'נאן בסול. עם תום הקמפיין האינטרנטי, השיק המרכז דוח מקיף בעניין הפגיעה הכלכלית באזרחי ישראל הנגזרת מהכיבוש את הדוח אפשר למצוא באתר מרכז אדוה; כתבו אותו שלמה סבירסקי ונוגה דגן-בוזגלו. סבירסקי מסר: "לא ניתן לשלוט בכוח על מיליוני פלסטינים, מבלי שהדבר ישפיע על הנעשה בתוך ישראל. הדיון הציבורי בסכסוך מתמקד בדרך כלל בסוגיות של מוסר ודמוקרטיה, אולם מסמך זה מבקש להעלות על סדר היום את העובדה שהסכסוך המתמשך פוגע ברמת החיים של כולנו".

פעילי פורום העובדים של חד"ש גייסו חברים להסתדרות במסגרת אירועי יום הפליט הבינלאומי שצוין בשבוע שעבר (20.6) בתל אביב. הפעילים הקימו דוכן החתמה באירוע המרכזי של יום הפליט, שכלל חומרי הסברה בעברית ובערבית על זכויות עובדים ועל חברות בארגון העובדים. זאת, בהמשך לקמפיין צירוף מבקשי המקלט להסתדרות שהחל הפורום לפני כשנה. כזכור, במרס 2018, במסגרת המאבק נגד הגירוש שתכננה ממשלת הימין הקיצונית, החלו פורום העובדים של חד"ש ופעילים נוספים נגד הגירוש לארגן פליטים אפריקאים המועסקים בדרום תל אביב ולעורר בקרבם מודעות לזכויותיהם בשוק העבודה. בתחילה קבעה ההסתדרות כי מבקשי מקלט אינם זכאים להתקבל כחברים מן המניין בארגון. ואולם, סיעת חד"ש בהסתדרות ניהלה מאבק משפטי וציבורי והצליחה לבטל את הגזירה ההסתדרותית. חברת הסיעה, עו"ד מור טטור, הגישה עתירה שנתקבלה בנובמבר 2018, ולאחריה החלו פעילי פורום העובדים לחלק את עשרות כרטיסי החבר הראשונים למבקשי מקלט.

משלחת בנק"י בפסטיבל הנוער הקומוניסטי הגרמני

משלחת של חברי ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י) נטלה חלק בשבוע שעבר בפסטיבל הנוער בעיר בקלן שבגרמניה – כך מסר (21.6) העיתון "אל-אתיחאד" הרואה אור בחיפה. את הפסטיבל ארגן הנוער הקומוניסטי הגרמני. השתתפו בו אלפי בני נוער גרמנים ויותר מ-20 נציגי ארגוני נוער שמאליים וקומוניסטיים מרחבי עולם. כרמל גבעון, חבר הוועד המרכזי של בנק"י ועבד כנאענה, חבר הוועד המרכזי של מק"י, השתתפו בדיון שנערך במסגרת

הוועד המרכזי של מק"י
מביע צער על מותו בטרם עת של
דימיטריס כריסטופיאס
נשיא קפריסין לשעבר ומזכ"ל
המפלגה הקומוניסטית הקפריסאית

מועדון קולנוע בגדה השמאלית
החיים כפי שהם - ז'אן קלוד בריסו
1978, צרפת (צרפתית; כתוביות באנגלית)
מוצ"ש, 29 ביוני, 20:00, אחד העם 70, ת"א